

Nr 693

Av herrar **Källstad** och **Mattsson**, om obligatorisk förskola.

(Lika lydande med motion nr 588 i Första kammaren)

I de flesta västeuropeiska länder börjar barnen sin obligatoriska skolgång vid fem—sexårsåldern. Som bekant är förhållandet annorlunda i vårt land. Att skolpliktsåldern i vårt land — liksom i övriga Norden — inträder först i sju års ålder har främst historiska orsaker. Sjuårsgränsen sattes för mer än 125 år sedan.

Genom de senaste årens reformer och utbyggnaden av utbildningsväsendet spelar skolan en stor roll för jämlikhetssträvandena. Flera vetenskapliga undersökningar de senaste tio åren visar att barnens förutsättningar att fungera i skolan och samhället grundlägges mycket tidigt genom uppväxtmiljöns påverkan. Den som kommer ur en socialt sett torftig miljö blir handikappad i förhållande till andra barn. Framför allt är det barnets språkutveckling, samarbetsförmåga samt förmåga att klara vardagsrutiner, som varierar beroende på vilken miljö barnet växt upp i. Vidare har det visat sig att en lika stor del av barnets ordförråd, kommunikationsförmåga och inlärningsförmåga utvecklas mellan fyra och sex år som mellan sex och nio år. Detta stöder uppfattningen att skapandet av en rik och stimulerande miljö för alla barn i dessa åldrar är av största betydelse för barnets fortsatta utveckling. Vi anser att en tvåårig obligatorisk förskola bör införas. Detta krav är betingat främst av viljan att ge alla samma förutsättningar att fungera i samhället.

Förskolan ger barnen en ökad trygghet eftersom missförhållanden och störningar i hemmet lättare kan upptäckas. Föräldrarna kan få råd och hjälp i uppfostringsfrågor av pedagogiskt utbildad personal. Förskolan har också funktionen av tillsynsinstitution vilket möjliggör för båda föräldrarna att gå ut i arbetslivet — en viktig jämlikhetsfråga. Här bör integrationen med daghems- och fritidsverksamheten poängteras.

Förskolans medvetet pedagogiska inriktning måste framhållas. Samarbetet med grundskolan är mycket angeläget. För att underlätta detta bör förskolan inordnas under skolmyndigheterna såväl centralt, regionalt som lokalt. Flera remissinstanser uttalade sig i samband med 1957 års skolberedning för denna förändring samtidigt som man föreslog en utredning för snabbbehandling av frågan. Skolöverstyrelsen ansåg senare i ett yttrande över en annan utrednings betänkande att förskolorna — och om erfarenheterna visade det lämpligt — barnstugeverksamheten borde ställas under överstyrelsens tillsyn.

I direktiven till 1968 års barnstugeutredning heter det att utredningen bör vidare pröva formerna för och omfattningen av en förskoleverksamhet — i lekskola eller daghem — som på sikt kan komma alla barn till del under en tid närmast före inträdet i grundskolan. Vi anser att våra tidigare krav på utredning av problematiken kring förskolan till viss del tillgodoses av barnstugeutredningen. Det är dock anmärkningsvärt att frågan om förskolans inordnande i skolväsendet ej tas upp till utredning om man har som målsättning att genomföra en obligatorisk förskola.

Vi hemställer att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär,

1. att 1968 års barnstugeutredning inriktar sig på att utreda och framlägga förslag med sikte på en tvåårig obligatorisk förskola, samt

2. att tilläggsdirektiv ges att utreda förskolans inordnande i skolväsendet med skolöverstyrelsen som huvudman.

Stockholm den 28 januari 1970

Thorvald Källstad (fp)

Lennart Mattsson (cp)
